

OŠ Brinje Grosuplje
Ljubljanska cesta 40 a

KJE IMAJO PAMETNI TELEFONI PAMET?

Raziskovalna naloga

Področje: sociologija

Avtorj: Franja Repovž, 5. a

Mentorica: Tjaša Erjavec

Grosuplje, februar 2019

KAZALO

1	UVOD	4
2	TEORETIČNI DEL	4
2.1	KAJ JE INTERNET	4
2.2	MOBILNI TELEFONI IN APLIKACIJE	4
2.3	OTROCI IN UPORABA MOBILNIH TELEFONOV	6
2.4	MOBILNI TELEFONI V ŠOLI	7
2.5	HIPOTEZE	8
3	EMPIRIČNI DEL	9
3.1	METODA	9
3.2	REZULTATI	9
3.2.1	Vprašanje 1: Ali imaš mobilni telefon?	9
3.2.2	Vprašanje 2: Katero znamko telefona imaš?	10
3.2.3	Vprašanje 3: Katere mobilne aplikacije uporabljaš na telefonu?	11
3.2.4	Vprašanje 4: V katerem razredu si dobil svoj prvi telefon?	12
3.2.5	Vprašanje 5: Kdo ti je kupil telefon?	12
3.2.6	Vprašanje 6: Koliko časa na dan uporabljaš pametni telefon?	13
3.2.7	Vprašanje 7: Ali upoštevaš pravilo, da je v šoli prepovedano uporabljati telefone?	14
3.2.8	Vprašanje 8: Ali meniš, da so pravila glede rabe telefonov pravična?	15
3.2.9	Vprašanje 9: Ali si raje na telefonu, ali se raje družiš s prijatelji?	16
4	ZAKLJUČEK	17
5	LITERATURA	18
6	PRILOGE	19

POVZETEK

Namen moje raziskovalne naloge je bil ugotoviti, koliko petošolcev ima pametni mobilni telefon ter katere aplikacije so pri petošolcih najbolj zaželeni. V anketi me je zanimalo tudi, kdaj so moji sošolci dobili prvi telefon, kdo jim ga je kupil ter koliko časa dnevno ga uporabljajo. Na koncu sem preverila še strinjanje mojih sošolcev s pravili šolskega hišnega reda.

Pri raziskovalnem delu sem uporabila različne metode dela in sicer metodo dela z viri in literaturo, metodo anketiranja ter metodo obdelave podatkov.

Rezultati ankete so pokazali, da ima večina petošolcev svoje mobilne telefone. Največ petošolcev uporablja telefone znamke Samsung. Med mobilnimi aplikacijami sta najbolj popularni YouTube in Viber. Večina petošolcev je svoj mobilni telefon dobila v tretjem razredu, kupili pa so jim ga starši. Na telefonih večina petošolcev preživi eno uro dnevno. Petošolci naše šole poznajo pravila šolskega hišnega reda ter jih v večini tudi upoštevajo. Veseli me dejstvo, da se večina mojih sošolcev raje družijo s prijatelji kot pa da svoj prosti čas preživljajo na mobilnih telefonih.

1 UVOD

Sem Franja Repovž iz Osnovne šole Brinje Grosuplje. Obiskujem 5. a razred. Letos bom raziskovala rabo mobilnih telefonov pri petošolcih. To temo sem si izbrala, ker me zanima ali imajo vsi petošolci mobilni telefon. Zanima me koliko aplikacij uporabljajo petošolci na svojem mobilnem telefonu. Rada bi izvedela koliko časa na dan petošolci uporabljajo telefon ter ali upoštevajo pravilo o rabi mobilnih telefonov v šoli.

2 TEORETIČNI DEL

2.1 KAJ JE INTERNET

Internet ali z drugo besedo medmrežje je v splošnem smislu računalniško omrežje. Je fizična mreža povezanih računalnikov. Internet si lahko predstavljamo kot virtualno cesto za podatke - informacijsko super avtocesto. Milijoni paketov informacij brenčijo naokoli v vse smeri.

2.2 MOBILNI TELEFONI IN APLIKACIJE

Mobilni telefoni nas danes spremljajo na vsakem koraku.

Poleg zvočnega pogovora, prenosni telefoni podpirajo tudi številne dodatne storitve, kot so video klic, SMS za pošiljanje kratkih besedilnih sporočil, MMS za sprejemanje in pošiljanje fotografij in videa.

Nekateri izmed največjih svetovnih proizvajalcev prenosnih telefonov so: Apple, Alcatel, Audiovox, Kyocera, LG, Motorola, Nokia, Panasonic, Philips, Samsung, Sanyo, Siemens, SK Teletech, in Sony Ericsson.

Obstaja zelo veliko število aplikacij. Podrobneje bom opisala nekaj aplikacij za katere menim, da so najpogostejše.

Viber je aplikacija, ki uporabnikom omogoča brezplačno klicanje in pošiljanje sporočil. Deluje na mobilnih napravah in na računalnikih ter se lahko uporablja

za povezovanje z ljudmi po vsem svetu. Pri Vibru kot svojo identiteto uporabljamo svoj mobilni telefon oziroma svojo telefonsko številko. Viber uporabljamo predvsem za brezplačne klice, poleg tega pa lahko prek tega omrežja pošiljamo brezplačna sporočila in slike. Viber je preprost za uporabo, saj ne zahteva registracije uporabnikov. Za uporabo potrebujemo podatkovno ali WI-Fi povezavo.

Snapchat je priljubljena aplikacija, ki omogoča pošiljanje fotografij in videoposnetkov, prav tako pa lahko prek nje klepetamo s prijatelji. Njena posebnost je v tem, da slike, ki jih pošiljamo, po določenem časovnem obdobju izginejo. Vendar to še ne pomeni, da fotografij prejemnik ne more pridobiti in shraniti.

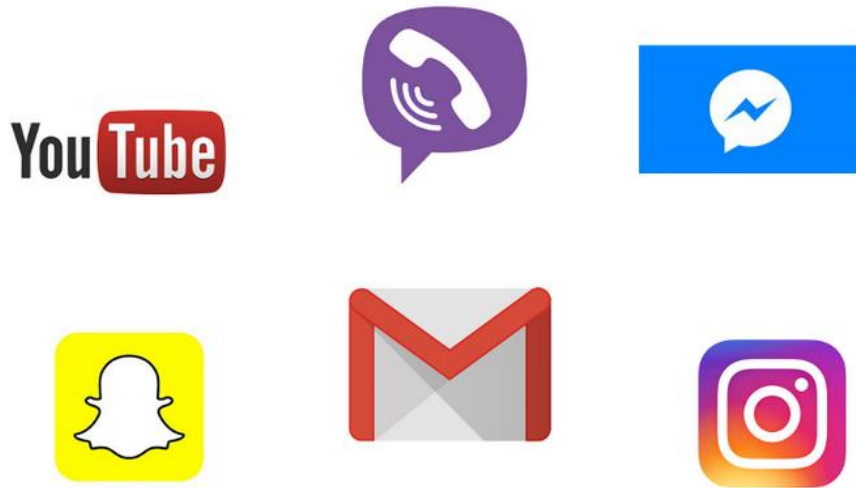
Instagram je družabno omrežje, ki uporabnikom omogoča deljenje fotografij in videoposnetkov iz svojega življenja, dodajanje napisov, urejanje fotografij s filtri in še mnogo drugega. Tako kot pri drugih družabnih omrežjih lahko vzpostavljamo stike z drugimi uporabniki, tako da jim sledimo, komentiramo, všečkamo, jih označimo in se z njimi zasebno pogovarjamo.

Messenger je brezplačna aplikacija za mobilno sporočanje, ki jo je razvil Facebook, a je ločena od njega – za uporabo Messengerja ni potreben Facebook račun. Uporabnikom omogoča, da se med seboj povezujejo in pošiljajo sporočila, fotografije, videoposnetke, igrajo igre in še več. Kot pri vseh drugih aplikacijah za sporočanje pa je treba paziti na nekaj tveganj, kot so spletno ustrahovanje, zasvojljivost in klepetanje z neznanci.

TikTok je družabno omrežje, ki deluje preko mobilne aplikacije, ki jo naložimo na tablico ali mobilni telefon. Omogoča gledanje glasbenih posnetkov, snemanje kratkih posnetkov do 60 sekund, njihovo urejanje in dodajanje posebnih učinkov. Tako kot pri večini drugih aplikacij in družabnih omrežjih lahko uporabniki sledijo drugim ter všečkajo in komentirajo videoposnetke.

YouTube je eno izmed najbolj priljubljenih spletnih mest zadnjega desetletja, saj ima kar 1,5 milijona aktivnih registriranih uporabnikov na mesec, če prištejemo zraven vse, ki niso registrirani, pa je številka še precej višja. YouTube je primeren za različne generacije, z izjemo otrok mlajših od 13 let zaradi tveganj, na katere moramo biti pozorni vsi uporabniki.

V raziskavi, ki so jo naredili na Centru za varnejši internet v obdobju od septembra 2017 do januarja 2018, so ugotovili, da največ najstnikov uporablja aplikaciji Youtube in Gmail. Pogosto uporabljajo tudi Snapchat, Instagram in Facebook Messenger (Safe.si, 2018).

Slika 1. Aplikacije, ki jih mladostniki največkrat uporabljajo (Safe.si, 2018).

2.3 OTROCI IN UPORABA MOBILNIH TELEFONOV

Otroci uporabljamo pametne telefone za brskanje po internetu, za pogovore in izmenjavo fotografij preko družabnih obrežij in aplikacij, za igranje igrice, računalno, poslušanje glasbe, ...

Pomembno sporočilo otrokom mora biti, da je tehnologija del njihovega življenja in ne celo njihovo življenje. Veliko staršev se sprašuje, kdaj je pravi čas za nakup pametnega telefona za otroka. Ali je pravi čas, ko otrok začne hoditi v šolo, ali takrat, ko mladostnik sam izrazi željo po telefonu, ali pa ko se staršem zdi, da ga otrok potrebuje zaradi varnosti in dosegljivosti, ali zaradi obšolskih dejavnosti, itd. Pametni telefon je lahko zelo koristen (dosegljivost, varnost, fleksibilnost), lahko pa predstavlja tudi dejavnik tveganja za zasvojenost s spletom, igranjem igrice in druga fizična spletna vedenja. Ko predamo otroku ali mladostniku telefon, se moramo zavedati nevarnosti in pasti (spletno nasilje, zasvojenost s telefonom, prekomerno objavljanje slik, sporočil, neprimerne vsebine, itd.), ki jih telefon prinaša. Za uporabo telefona je potrebna samodisciplina, vendar veliko otrok in mladostnikov ni sposobnih te samodiscipline in potrebujejo pomoč

staršev. Eden izmed razlogov je ta, da se možgani do sredine 20 let še vedno razvijajo, zato mladostniki še nimajo razvitega toliko samonadzora, kot bi si želeli. Starši so tisti, ki poznajo svoje otroke najboljše in zato je pomembno, da presodijo zrelost in odgovornost otroka pred nakupom prvega telefona (Safe.si, 2013).

2.4 MOBILNI TELEFONI V ŠOLI

Veliko šol z različnimi napisi po hodnikih prepoveduje rabo mobilnih telefonov. Odločitve o prepovedi so šole sprejemale pred več leti, ko so bile funkcionalnosti mobilnih telefonov omejene na telefoniranje in pošiljanje SMS sporočil. Mobilni telefoni so v tem okviru za učni proces predstavljali moteč dejavnik. Današnji pametni telefoni zmorejo veliko več, zato velja pretekle odločitve ponovno preučiti.

Pravila o rabi telefonov v šolskem prostoru so zapisana v pravilniku šolskega hišnega reda. V pravilih naše šole piše, da prinašanje in uporaba mobilnih telefonov v šoli ni dovoljena. Vse naprave, ki jih učenci prinesejo v šolo, morajo biti ves čas pouka in pri drugih dejavnostih v organizaciji šole izključene, razen če učitelj/-ica izrecno dovoli njihovo uporabo. Vključena naprava (mobitel, predvajalnik...) je v šoli prepovedana. Če se to zgodi, gre za kršitev pravilnika, zato lahko učitelj/-ica napravo odvzame. Po koncu pouka učitelj/-ica učencu vrne odvzeto napravo.

2.5 HIPOTEZE

Preden sem se odpravila raziskovat sem si zastavila sedem hipotez.

HIPOTEZA 1: Vsi petošolci imajo pametni telefon.

HIPOTEZA 2: Največ učencev petega razreda ima telefon znamke Samsung.

HIPOTEZA 3: Največ petošolcev uporablja aplikacijo YouTube.

HIPOTEZA 4: Večina petošolcev je dobila svoj prvi telefon v 2. razredu.

HIPOTEZA 5 : Večina petošolcev na telefonu preživi 1 uro na dan.

HIPOTEZA 6 : Mislim, da petošolci ne upoštevajo pravila o prepovedani uporabi telefonov v šoli.

HIPOTEZA 7 : Večini petošolcev se zdi pravilo o uporabi telefonov v šoli nepravilno.

Za hipoteze 1, 4, 6 in 7 se je izkazalo, da ne držijo. Hipoteze 2, 3 in 5 pa lahko potrdimo.

3 EMPIRIČNI DEL

3.1 METODA

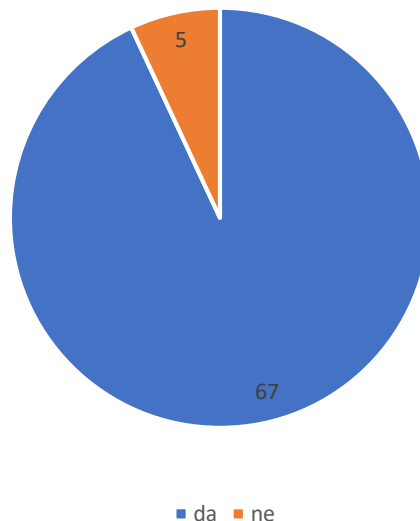
Najprej sem odšla v šolsko knjižnico, kjer sem poiskala literaturo o varni rabi interneta ter o mobilnih telefonih. Sledilo je prebiranje literature ter iskanje novih informacij po spletu.

Nato sem sestavila anketni vprašalnik in ga razdelila učencem 5 razreda. Anketa je bila izvedena v mesecu februarju.

V anketi je sodelovalo 72 učencev, od tega 43 fantov in 29 deklet. Nato sem vprašalnike pregledala in odgovore zabeležila v zbirnik. S pomočjo računalniškega programa Excel sem naredila grafe.

3.2 REZULTATI

3.2.1 Vprašanje 1: Ali imaš mobilni telefon?

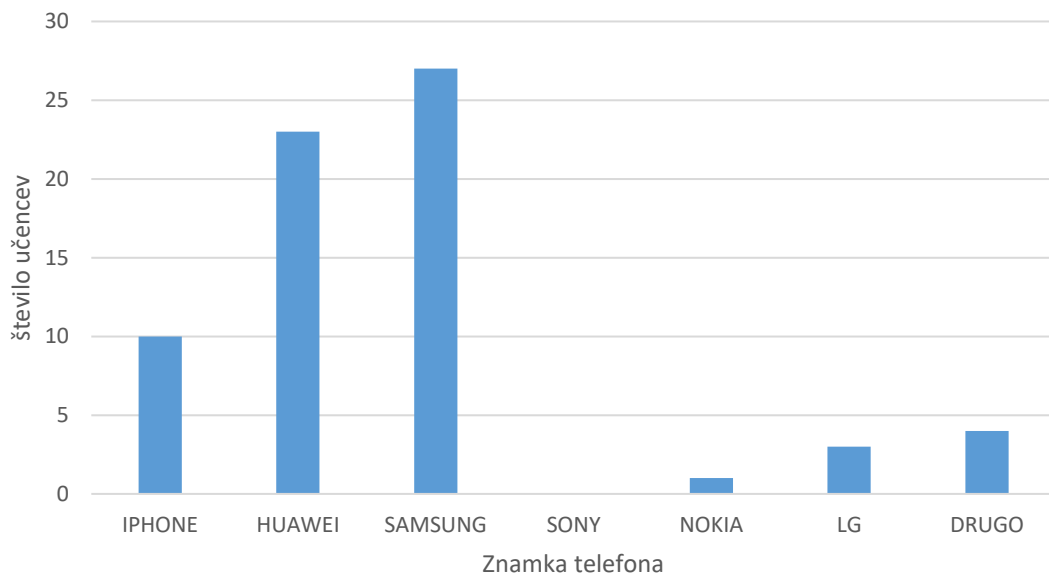

Slika 1. Prikazuje, koliko petošolcev ima svoj mobilni telefon

Iz prikaza vidimo, da ima večina petošolcev telefon. Če podatek predstavim s številkami, je z da odgovorilo 67 učencev, z ne pa 5.

Iz tega sledi, da moja prva hipoteza ne drži.

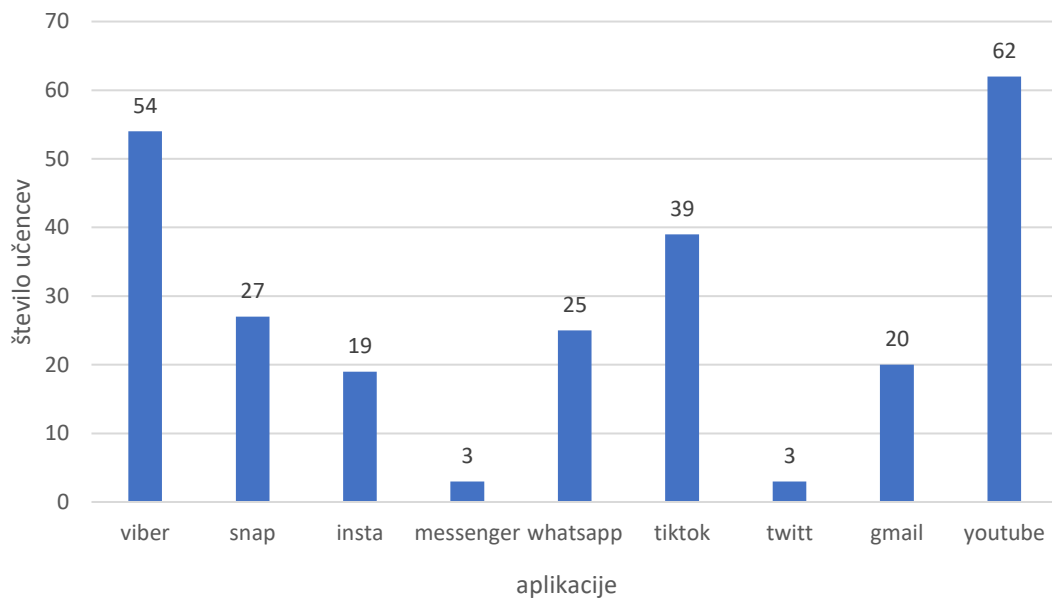
3.2.2 Vprašanje 2: Katero znamko telefona imaš?

Slika 2. Znamke telefonov, ki jih imajo petošolci

Iz grafa izvemo katere znamke telefonov imajo petošolci naše šole. Na podlagi videnege moja druga hipoteza, da ima največ učencev telefon znamke Samsung, drži. Prav tako je pogosta znamka tudi Huawei, medtem ko se znamke Sony, Nokia in LG pojavljajo manj pogosto.

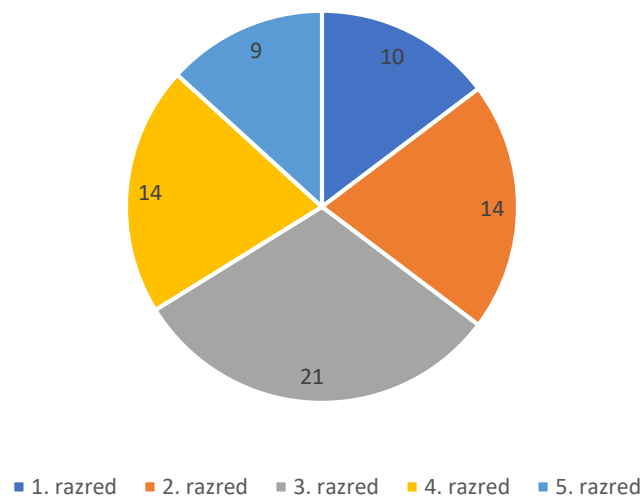
3.2.3 Vprašanje 3: Katere mobilne aplikacije uporabljaš na telefonu?

Slika 3. Graf prikazuje mobilne aplikacije, ki jih uporabljajo učenci na telefonu

Iz grafa izvemo katere aplikacije petošolci uporabljajo na svojem telefonu. Najbolj priljubljeni sta aplikaciji YouTube ter Viber. Iz tega sledi, da moja tretja hipoteza drži. Petošolci najmanj uporabljajo messenger in twitter.

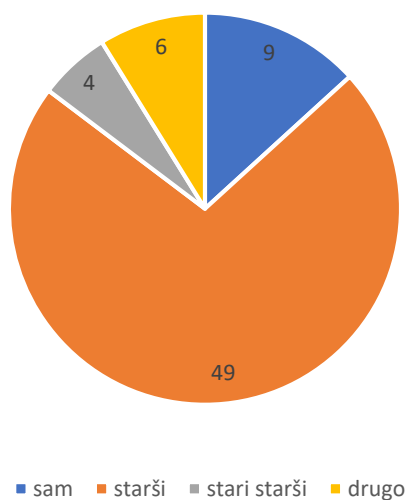
3.2.4 Vprašanje 4: V katerem razredu si dobil svoj prvi telefon?

Slika 4. Prikazuje v katerem razredu so petošolci dobili svoj prvi telefon

Iz prikaza izvemo, da je največ petošolcev, ki so izpolnili anketo, svoj prvi telefon dobilo v tretjem razredu. Iz tega sledi, da moja četrta hipoteza, v kateri menim, da je večina otrok dobilo svoj prvi telefon v 2. razredu, ne drži.

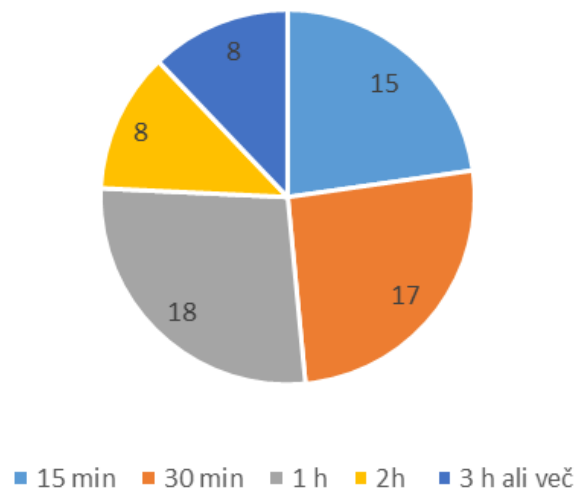
3.2.5 Vprašanje 5: Kdo ti je kupil telefon?

Slika 5. Prikaz kdo je petošolcem kupil telefon

Iz prikaza izvemo, da so večini petošolcem telefon kupili njihovi starši. Le majhen delež petošolcev je napisalo, da so si telefon kupili sami ali da so jim telefon kupili stari starši. Nekaj učencev je napisalo, da jim je telefon kupil nekdo drug.

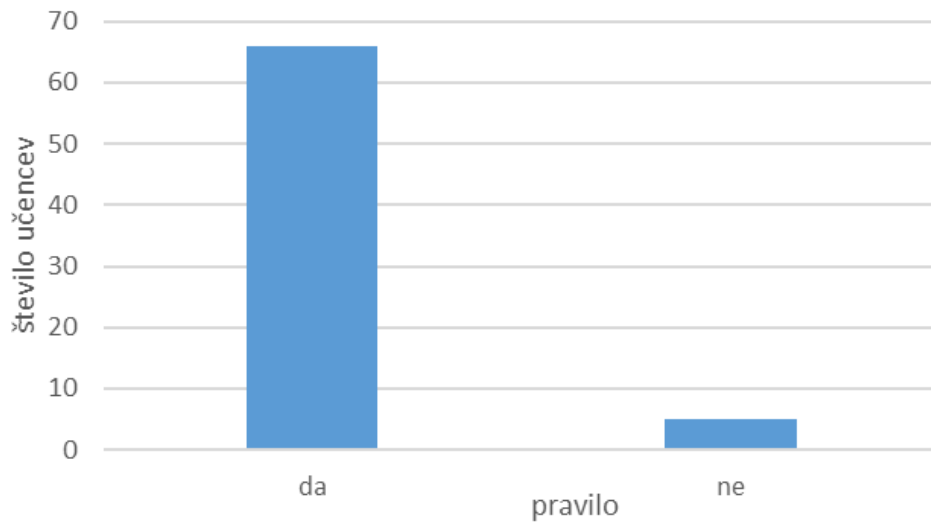
3.2.6 Vprašanje 6: Koliko časa na dan uporabljaš pametni telefon?

Slika 6. Prikazuje koliko časa na dan petošolci uporabljajo telefon

Vidimo, da je največ petošolcev naše šole na telefonu 1 uro na dan. Mojo peto hipotezo lahko potrdimo. Prav tako iz grafa vidimo, da je veliko petošolcev poročalo, da telefon uporabljajo 3 ure ali več, kar menim da je zaskrbljujoč rezultat.

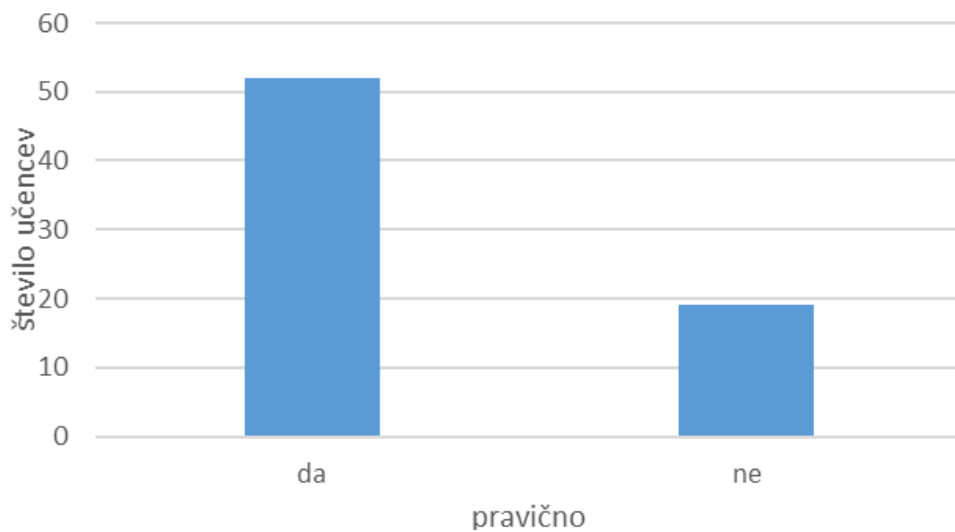
3.2.7 Vprašanje 7: Ali upoštevaš pravilo, da je v šoli prepovedano uporabljati telefone?

Slika 7. Upoštevanje pravila o prepovedani uporabi telefonov v šoli.

Iz grafa izvemo, da večina petošolcev upošteva pravilo, da je uporaba telefonov v šoli prepovedana. Iz tega sledi, da moja šesta hipoteza v kateri menim, da učenci ne upoštevejajo pravila o prepovedani uporabi telefonov v šoli, ne drži.

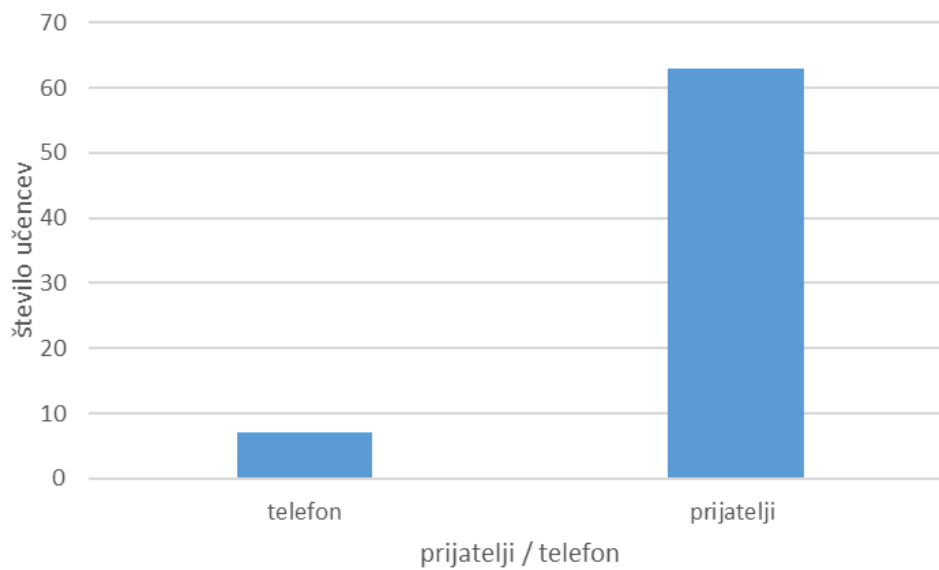
3.2.8 Vprašanje 8: Ali meniš, da so pravila glede rabe telefonov pravična?

Slika 8. Mnenje o pravičnosti pravila o uporabi telefona v šoli

Iz grafa izvemo, da se petošolcem naše šole pravila o uporabi telefonov v šoli zdijo pravična. Iz tega sledi, da moje sedme hipoteze (Večini petošolcev se zdi pravilo o uporabi telefonov ne pravična) ne moremo potrditi.

3.2.9 Vprašanje 9: Ali si raje na telefonu, ali se raje družiš s prijatelji?

Slika 9. Prikazuje druženje s prijatelji oz. za telefonom

Iz grafa izvemo, da se velika večina petošolcev raje druží s prijatelji, kot pa se jih zadržuje za telefonom.

4 ZAKLJUČEK

Rezultati so pokazali, da nimajo vsi petošolci mobilnih telefonov, kot sem predvidevala ob začetku pisanja te raziskovalne naloge. Moje prve hipoteze tako ne morem potrditi.

Moja druga hipoteza je bila, da ima največ petošolcev telefon znamke Samsung. Ugotovila sem, da ta hipoteza drži.

V svoji tretji hipotezi sem zapisala, da največ učencev uporablja aplikacijo YouTube. Hipotezo lahko potrdim. Poleg tega sem ugotovila, da učenci pogosto uporabljajo tudi aplikacijo Viber, TikTok, Snapchat ter druge. Veliko učencev uporablja več aplikacij hkrati.

V svoji četrti hipotezi sem predvidevala, da so petošolci dobili svoje prve mobilne telefone v drugem razredu. Ta hipoteza ne drži. Večina mojih sošolcev je svoje prve telefone dobila v tretjem razredu, kar sedaj povezujem s samostojnimi prihodi in odhodi učencev v šolo in iz nje. V prvem in drugem razredu namreč starši v večini svoje otroke spremljajo v šolo in iz nje.

V peti hipotezi sem zapisala, da je večina mojih sošolcev na telefonu eno uro na dan. Svojo hipotezo lahko potrdim.

V šesti hipotezi sem zapisala, da petošolci naše šole ne upoštevajo pravil o prepovedani rabi telefona v šoli. Izkazalo se je, da sem se motila, zato moja hipoteza ne drži.

Prav tako se je izkazalo, da se velika večina petošolcev raje družijo s prijatelji kot z malimi zasloni. Dejstvo da so moji sošolci raje s prijatelji me veseli.

5 LITERATURA

- Rooney, A. (2017). Ne bi hotel živeti brez interneta. Ljubljana: Hiša knjig.
- Colombain, J. (2009). Moj računalnik, internet in jaz. Ljubljana: Tehniška založba Slovenije.
- Točka osveščanja o varni rabi interneta in novih tehnologij.
<https://safe.si/gradiva/testi/test-zasvojenosti-mobilnimi-telefoni-za-najstnike> (Pridobljeno 23. 2. 2020)
- [https://www.google.com/search?q=telefoni&source=lnms&tbm=isch&sa=X&ved=0ahUKEwjPw-zgIKXIAhXsSBUIHc3-DBcQ_AUIEigB&biw=1366&bih=657#imgrc=u8frwplTu294eM:\(](https://www.google.com/search?q=telefoni&source=lnms&tbm=isch&sa=X&ved=0ahUKEwjPw-zgIKXIAhXsSBUIHc3-DBcQ_AUIEigB&biw=1366&bih=657#imgrc=u8frwplTu294eM:() Pridobljeno 15.1.2020)
- [https://www.google.com/search?biw=1366&bih=657&tbm=isch&sa=1&ei=yImpXYzfCsvcwQL9ma7gCQ&q=instagram&oq=instagram&gs_l=img.3..0i67j0l9.11074.11823..12339...0.0..0.172.430.3j1.....0....1..gws-wiz-img.yA-PVSqOcuQ&ved=0ahUKEwiM7NSylaXIAhVLbIAKHf2MC5wQ4dUDCAc&uact=5#imgrc=yeXaoTYr7dHJvM\(](https://www.google.com/search?biw=1366&bih=657&tbm=isch&sa=1&ei=yImpXYzfCsvcwQL9ma7gCQ&q=instagram&oq=instagram&gs_l=img.3..0i67j0l9.11074.11823..12339...0.0..0.172.430.3j1.....0....1..gws-wiz-img.yA-PVSqOcuQ&ved=0ahUKEwiM7NSylaXIAhVLbIAKHf2MC5wQ4dUDCAc&uact=5#imgrc=yeXaoTYr7dHJvM() Pridobljeno 9.1.2020)
- Točka osveščanja o varni rabi interneta in novih tehnologij.
<https://safe.si/novice/razsirjenost-druzabnih-omrezij-in-aplikacij-za-sporocanje-med-mladostniki-sloveniji> (Pridobljeno 12.1.2020)
- Točka osveščanja o varni rabi interneta in novih tehnologij.
<https://safe.si/novice/evropski-otroci-v-povprecju-stari-10-let-ko-dobijo-pametni-telefon> (Pridobljeno 28.12.2019)

6 PRILOGE

ANKETA O UPORABNOSTI MOBILNEGA TELEFONA

SPOL : Ž M

1. ALI IMAŠ MOBILNI TELEFON?

DA NE

2. ČE SI ODGOVORIL Z DA, KATEREGA?

a) IPHONE

b) HUAWEI

c) SAMSUNG

d) SONY

e) NOKIA

f) LG

g) DRUGO: _____

3. OBKROŽI KATERE MOBILNE APLIKACIJE UPORABLJAŠ NA TELEFONU?
(LAHKO OBKROŽIŠ VEČ ODGOVOROV)

DRUGO: _____

4. V KATEREM RAZREDU SI DOBIL SVOJ PRVI MOBILNI TELEFON?

a) V 1. razredu

b) V 2. razredu

c) V 3. razredu

d) V 4. razredu

e) V 5. razredu

5. KOLIKO ČASA NA DAN UPORABLJAŠ PAMETNI TELEFON?

a) 15 minut

b) 30 minut

- c) 1 uro
- d) 2 uri
- e) 3 ure ali več

6. ALI UPOŠTEVAŠ PRAVILO, DA JE V ŠOLI PREPOVEDANO UPORABLJATI TELEFONE? DA NE

7. ALI MENIŠ, DA SO PRAVILA GLEDE RABE TELEFONOV V ŠOLI PRAVIČNA? DA NE

8. KDO TI JE KUPIL TELEFON?

- a) Sam
- b) Starši
- c) Stari starši
- d) Bil je od staršev
- e) Drugo: _____

9. ALI SI RAJE NA TELEFONU, ALI SE DRUŽIŠ S PRIJATELJI?

- a) raje sem na telefonu
- b) raje se družim s prijatelji

HVALA ZA SODELOVANJE!

FRANJA REPOVŽ, 5.A

